

ВПЛИВ СІРКИ І ЙОДУ НА ХІМІЧНИЙ СКЛАД МОЛОКА ВІВЦЕМАТОК УКРАЇНСЬКОЇ ГІРСЬКОКАРПАТСЬКОЇ ПОРОДИ

Н. П. Сидір, аспірант*

Інститут біології тварин НААН

Овече молоко збалансоване за усіма поживними і біологічно активними речовинами, які знаходяться у легкодоступній для засвоєння організмом формі і є незамінним продуктом харчування новонароджених та людей будь-якого віку. За хімічним складом воно суттєво відрізняється від коров'ячого та козячого.

Сірка справляє значний вплив на засвоєння азоту в організмі, засвоєння і обмін багатьох мінеральних елементів. Більша потреба в сірці є у молодняку в період його інтенсивного росту, вагітних і лактуючих маток, а також при застосуванні в годівлі овець синтетичних азотовмісних сполук.

Йод — елемент, який необхідний для синтезу гормонів щитоподібної залози — тироксину і трийодтироніну, які стимулюють процеси окиснення в тканинах і посилюють використання кисню, необхідного для нормального росту організму, відіграють важливу роль в обміні вуглеводів, жирів та білків.

У зв'язку з цим, метою наших досліджень було вивчити вплив, сірки і йоду, як добавок до основного раціону, на хімічний склад і біологічну цінність молока овець.

Для досліджень було підібрано три групи повновікових вівцематок української гірськокарпатської породи, які знаходилися в умовах ГКДС Закарпатського інституту АПВ. Контрольній групі тварин згодовували основний раціон, до складу якого входило сіно, дерть вівса — 0,3 кг/гол/добу, сіль кухонна —10,0 г/гол/добу. Дослідним вівцематкам у складі основного раціону згодовували йод у дозі 0,001 г/гол/добу(перша дослідна група), йод, у вказаній вище дозі та сульфат натрію з розрахунку 5,0 г/гол/добу (друга дослідна група). Дослід розпочато в останній період кітності вівцематок. Об'єктом біохімічних досліджень служило молоко, зразки якого відбирались в кінці дослідного періоду, який тривав 60 днів.

У результаті проведених досліджень, встановлено, що хімічний склад молока, отриманого від вівцематок дослідних груп, суттєво відрізняється від молока тварин контрольної групи. У молоці тварин

*Науковий керівник – д.с-г. н. Стапай П. В.

дослідних груп, які у складі основного раціону отримували добавки йоду, йоду та сірки є вищий відсоток майже усіх компонентів, за винятком вмісту жиру. Проте достовірні різниці встановлено лише стосовно вмісту білка, золи, та СЗМЗ (сухого знежиреного молочного залишку).

Зокрема, вміст сухої речовини у молоці тварин дослідних груп був на 1,8% і 8,2% вищий у порівнянні з молоком тварин контрольної групи. Білка і вуглеводів відповідно на 13,4% і 18,37% та 6,1% і 7,2%, золи – на 5,6% і 6,7% і СЗМЗ – на 9,1% і 12,9%. При цьому слід відзначити, що вищими ці показники виявилися у молоці вівцематок другої дослідної групи, які у складі основного раціону окрім йоду отримували ще і сірку у вигляді сульфату натрію.

Як уже було сказано, що за умов наших дослідів, у молоці тварин дослідних груп є менший вміст молочного жиру, хоча ці різниці не мають достовірного характеру. Зменшення вмісту жиру в молоці першої дослідної групи на 11% і на 0,4% у другій групі на нашу думку, пов'язано з більшими надоями молока. Встановлено, прирости живої маси ягнят за 20 днів в середньому становили у тварин контрольної групи $162,0 \pm 4,23$ г/добу, а тварин дослідних груп $177,0 \pm 3,33$ г/добу і $180,0 \pm 5,77$ г/добу, що на 9,2% і 11,1% вище у порівнянні з контрольною групою.

У результаті більшого вмісту в молоці тварин другої дослідної групи білка і вуглеводів, а також молочного жиру у порівнянні з молоком тварин першої дослідної групи калорійність такого молока виявилася також вищою на 5,2 % у порівнянні з молоком, отриманим від вівцематок контрольної групи і на 2,3% у порівнянні з молоком тварин першої дослідної групи.

Важливе значення для росту, розвитку та нормального формування системи імунітету мають вітаміни А, Е, та мінеральні речовини. Відомо, що ці біологічно активні сполуки сприяють синтезу білків, посиленню дихання, кращому кровотворенню, повнішому засвоєнню поживних речовин корму.

У тварин дослідних груп достовірно збільшився вміст вітаміну Е, на відміну від контрольної групи, та вміст вітаміну А у тварин другої дослідної групи також є вищий.

Отже, згодовування гірськокарпатським вівцематкам у складі основного раціону добавок сірки і йоду позитивно позначається на їх молочній продуктивності хімічному складі і біологічній цінності молока за рахунок збільшення у ньому сухої речовини, білка, вуглеводів, СЗМЗ, золи та вміст вітамінів А і Е.